

МІЖРЕГІОНАЛЬНА
АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

МАУП

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА
дисципліни

**“ОРГАНІЗАЦІЯ БУХГАЛТЕРСЬКОЇ
ТА ПОДАТКОВОЇ ЗВІТНОСТІ”**

(для магістрів)

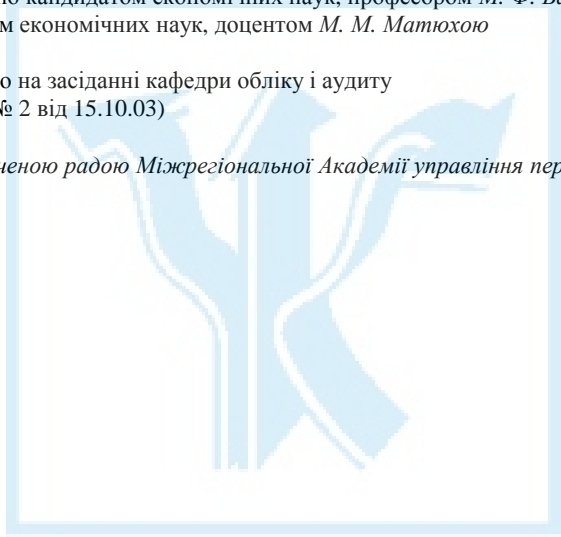
МАУП

Київ 2004

Підготовлено кандидатом економічних наук, професором *М. Ф. Базасем*
і кандидатом економічних наук, доцентом *М. М. Матюхою*

Затверджено на засіданні кафедри обліку і аудиту
(протокол № 2 від 15.10.03)

Схвалено Вченою радою Міжрегіональної Академії управління персоналом

Базась М. Ф., Матюха М. М. Навчальна програма дисципліни “Організація бухгалтерської та податкової звітності” (для магістрів). — К.: МАУП, 2004. — 15 с.

Навчальна програма містить пояснювальну записку, навчально-тематичний план, програмний матеріал до вивчення дисципліни “Організація бухгалтерської та податкової звітності”, вказівки до виконання контрольної роботи, завдання для контрольних робіт, питання для самоконтролю, а також список рекомендованої літератури.

© Міжрегіональна Академія
управління персоналом (МАУП),
2004

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

“Організація бухгалтерської та податкової звітності” — одна зі спеціальних прикладних дисциплін підготовки студентів економічних спеціальностей. Ця дисципліна вивчається студентами після опанування знаннями з таких дисциплін, як “Теорія бухгалтерського обліку”, “Фінансовий облік”, “Управлінський облік”, “Бухгалтерський облік у галузях народного господарства” тощо та є основою для вивчення дисциплін “Економічний аналіз”, “Аудит” “Державний контроль”.

Мета дисципліни “Організація бухгалтерської та податкової звітності” — дати знання щодо структури, змісту і порядку складання і подання бухгалтерської, податкової та статистичної звітності підприємств. Особлива увага під час викладання дисципліни приділяється бухгалтерській (фінансовій) звітності, що є основою створення системи розкриття інформації про результати діяльності підприємств України для зовнішніх користувачів.

У результаті вивчення дисципліни студенти повинні знати основні законодавчі та нормативні документи, що регламентують звітність підприємств; розуміти економічну сутність показників звітності, їх місце і роль в оцінюванні діяльності підприємства; вміти збирати (накопичувати) необхідну для звітності інформацію; заповнювати (складати) будь-які форми звітності; забезпечувати достовірність її даних і використовувати їх для прийняття ефективних управлінських рішень.

НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН
вивчення дисципліни
“ОРГАНІЗАЦІЯ БУХГАЛТЕРСЬКОЇ
ТА ПОДАТКОВОЇ ЗВІТНОСТІ”

№ пор.	Назва теми
1	Загальні вимоги до звітності підприємств
2	Організація складання Балансу підприємства
3	Організація складання Звіту про фінансові результати
4	Організація складання Звіту про рух грошових коштів
5	Організація складання Звіту про власний капітал
6	Порядок виправлення помилок і зміни у фінансових звітах
7	Організація складання зведеної і консолідованої фінансової звітності
8	Організація складання фінансового звіту суб'єкта малого підприємства
9	Організація складання податкової звітності
10	Організація складання статистичної звітності

ПРОГРАМНИЙ МАТЕРІАЛ
до вивчення дисципліни
“ОРГАНІЗАЦІЯ БУХГАЛТЕРСЬКОЇ
ТА ПОДАТКОВОЇ ЗВІТНОСТІ”

Тема 1. Загальні вимоги до звітності підприємств

Історія виникнення бухгалтерської звітності.

Мета, завдання, склад і структура звітності: фінансова, податкова, статистична. Вимоги національних стандартів до складу та елементів бухгалтерської звітності. Принципи підготовки звітності. Основні завдання, що ставляться перед бухгалтерською звітністю.

Значення бухгалтерської звітності. Користувачі бухгалтерської та податкової звітності. Характеристика користувачів звітності. Бухгалтерська звітність як засіб управління економікою держави та основне джерело інформації з управління.

Засоби забезпечення достовірності звітних даних.

Принципи побудови форм звітності. Підготовка облікових даних для складання звітності.

Загальні положення порядку заповнення звітних форм. Порядок подання та оприлюднення звітності підприємств.

Література [1–3; 16–19; 22; 27]

Тема 2. Організація складання Балансу підприємства

Загальні положення Стандарту бухгалтерського обліку “Баланс”. Принципи побудови і структурування балансу. Аналітичні можливості балансу. Побудова і зміст діючої форми балансу. Актив балансу. Пасив балансу. Визначення статей балансу. Характеристика розділів і статей балансу. Загальні принципи оцінки статей балансу. Узгодженість нового Плану рахунків із статтями активу та пасиву балансу. Особливості оцінки та відображення в балансі необоротних та оборотних активів, власного капіталу, довгострокових і поточних зобов’язань. Загальна характеристика пасиву балансу. Підготовка облікових даних для складання балансу, методика і техніка заповнення форми балансу.

Література [6–8; 15; 19; 22; 28; 30]

Тема 3. Організація складання Звіту про фінансові результати

Загальні положення Стандарту бухгалтерського обліку “Звіт про фінансові результати”. Структура і зміст форм звіту. Принципи визначення доходів і витрат. Класифікація доходів і витрат у звіті про фінансові результати. Джерела даних для складання звіту. Визначення показника виручки (доходу) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) залежно від виду дальності. Порядок визначення показника податку на додану вартість, суми акцизних зборів та інших вирахувань з доходу. Визначення собівартості реалізованої продукції та узгодження цих показників з даними відповідних декларацій та розрахунків. Розрахунок валового прибутку (збитку). Визначення фінансових результатів від операційної діяльності. Розрахунок фінансових результатів, від звичайної діяльності. Поняття про надзвичайні доходи і витрати. Визначення чистого прибутку (збитку) підприємства. Склад і структура елементів операційних витрат. Показники прибутковості акцій і порядок їх розрахунку.

Вдосконалення інформаційної бази для складання Звіту про фінансові результати.

Аналітичні можливості Звіту про фінансові результати та їх використання. Узгодженість статей (показників) звіту про фінансові результати з новим планом рахунків.

Література [6; 7; 9; 15; 19; 30]

Тема 4. Організація складання Звіту про рух грошових коштів

Загальні положення Стандарту бухгалтерського обліку “Звіт про рух грошових коштів”. Призначення, структура і зміст звіту про рух грошових коштів. Джерела інформації для складання звіту. Методи складання звіту (прямий і непрямий). Порядок визначення даних про рух грошових коштів за результатами операційної діяльності за прямим і непрямим методами.

Порядок визначення даних про рух грошовий коштів за результатами інвестиційної діяльності.

Порядок виявлення грошових коштів за результатами фінансової діяльності. Розрахунок зміни величини грошових коштів за звітний період. Погодження показників звіту з балансом. Розкриття інформації про рух грошових коштів у примітках до фінансової звітності.

Література [1; 6; 10; 15; 19; 25; 26; 28; 30]

Тема 5. Організація складання Звіту про власний капітал

Загальні положення Стандарту бухгалтерського обліку “Звіт про власний капітал”. Складники власного капіталу. Зміст статей звіту про власний капітал. Порядок складання звіту про власний капітал. Особливості формування звітних даних про зміни статутного капіталу, додатково вкладеного капіталу, резервного капіталу. Розкриття інформації про зміни у власному капіталі у примітках до бухгалтерських звітів.

Література [6; 11; 15; 19; 26; 30]

Тема 6. Порядок виправлення помилок і зміни у фінансових звітах

Загальні положення Стандарту бухгалтерського обліку “Виправлення помилок і зміни у (фінансових) бухгалтерських звітах.

Виправлення помилок в облікових оцінках. Зміни в обліковій політиці. Події після дати балансу. Розкриття інформації в примітках до фінансової звітності.

Література [7; 12; 19; 26; 30]

Тема 7. Організація складання зведеної і консолідованої фінансової звітності

Загальні положення Стандарту бухгалтерського обліку “Консолідована фінансова звітність”. Порядок складання консолідованої фінансової звітності. Розкриття інформації про складання консолідованої та фінансової звітності у примітках до звітності. Відображення об'єднання

підприємств у фінансовій звітності. Загальні положення П(С)БО 19 “Об’єднання підприємств”.

Особливості складання зведеної звітності міністерств і відомств.

Література [1; 7–11; 13; 26; 27; 29; 31]

Тема 8. Організація складання фінансового звіту суб’єкта малого підприємства

Склад суб’єктів малого підприємства. Структура і зміст фінансового звіту суб’єкта малого підприємства. Відмінності структури і змісту балансу за формою № 1-м від звичайного балансу. Відмінності структури і змісту звіту про фінансові результати за формою № 2-м від звичайного звіту. Порядок формування даних для складання балансу за формою № 1-м і Звіту про фінансові результати за формою № 2-м. Алгоритм визначення чистого прибутку (збитку) суб’єкта малого підприємства.

Література [1; 14; 26]

Тема 9. Організація складання податкової звітності

Склад податкової звітності, правила та періодичність її складання. Структура і зміст декларації про прибуток підприємства. Порядок складання декларації та джерела інформації.

Структура та зміст податкової декларації з податку на додану вартість. Порядок складання декларації та джерела інформації. Особливості побудови і подання податкової декларації з ПДВ за спрощеною формою. Правила складання і подання довідки про суми виплачених доходів і утриманих з них податків фізичних осіб за формою № 8-ДР. Інші форми податкової звітності. Особливості податкової звітності підприємств, що сплачують єдиний податок.

Література [2; 3; 23–25; 28]

Тема 10. Організація складання статистичної звітності

Склад статистичної звітності, правила і періодичність її подання. Статистична звітність з продукції, її зміст джерела інформації і порядок подання. Статистична звітність з праці, її зміст, джерела інформації і порядок надання. Статистична звітність з фінансів підприємства, її зміст, джерела, порядок надання. Статистична звітність із зовнішньоторговельної діяльності підприємства, її зміст, джерела і порядок подання.

Література [2–4; 22; 29]

ВКАЗІВКИ ДО ВИКОНАННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

Мета виконання контрольної роботи — закріпити теоретичні знання; виробити вміння використовувати нормативні акти, методичні рекомендації інші матеріали для складання відповідних форм звітності; сформувати навички критичної оцінки наявної практики обліку і звітності.

Контрольна робота складається з двох частин — теоретичної і практичної. Перша містить теоретичне питання, яке студент вибирає з наведеного переліку за порядковим номером свого прізвища у списку групи. Обсяг теоретичної частини — до 10 друкованих сторінок (через 2 інтервали).

Практичними матеріалами для написання контрольної роботи є дані підприємства, на якому студент працює.

Після вибору теми необхідно добрати літературні джерела (близько десяти), опрацювати їх, скласти план роботи (два-три питання).

Роботу потрібно виконувати самостійно, без копіювання тексту підручників, інструкцій та інших нормативних документів.

У тексті наводяться посилання на джерела зі списку використаної літератури.

Друга частина контрольної роботи з бухгалтерської звітності передбачає складання звітних форм:

- № 1 “Баланс підприємства”;
- № 2 “Звіт про фінансові результати”;
- № 3 “Звіт про рух грошових коштів”;
- № 4 “Звіт про власний капітал”.

Наведені форми складаються за матеріалами базового підприємства на основі облікових даних за будь-який період (квартал, півріччя, 9 місяців або рік).

Для підтвердження даних, наведених у звітних формах, до них обов’язково необхідно додати Витяг (випису) з Головної книги підприємства за такою формою:

Рахунок № _____
(шифр, назва)

Період	Оборот за дебетом		Оборот за кредитом		Сальдо	
1-й						
2-й						
3-й						
За квартал						

Другу частину контрольної роботи можна подати також у вигляді шахової оборотної відомості. Без зазначеного додатка контрольна робота до захисту не допускається.

Обов'язковим додатком до роботи є також таблиця аналізу порівнянності показників типових форм річного бухгалтерського звіту підприємства.

Студенти, які працюють на малих підприємствах, можуть додати Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва у складі форм № 1-м, 2-м з обов'язковим поданням Витягу з Головної книги і таблиці аналізу порівнянності показників.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ

1. Склад і структура річної і поточної звітності в Україні. Загальна характеристика форм звітності.
2. Засоби забезпечення достовірності звітних даних.
3. Підготовка облікових даних для складання звітності.
4. Особливості побудови і змісту фінансової звітності суб'єктів малого підприємництва.
5. Способи виправлення помилок (перекручень), допущених у звітах. Приклади виправних проведень.
6. Принципи побудови і зміст діючої форми балансу підприємства.
7. Характеристика розділів балансу і основних статей кожною розділу. Узгодженість з показниками інших форм звітності.
8. Принципи оцінки статей балансу. Особливості оцінки і переоцінки основних статей активу балансу.
9. Особливості відображення в балансі фінансових результатів підприємства.
10. Підготовка облікових даних для складання балансу, методика і техніка заповнення форм балансу.
11. Порядок складання ліквідаційного балансу при банкрутстві підприємства.
12. Структура і зміст Звіту про фінансові результати. Джерела даних для його складання. Узгодження з новими формами звітності.
13. Структура, зміст і порядок складання приміток до фінансового звіту підприємства.
14. Особливості складання фінансового звіту суб'єкта малого підприємства.

15. Структура і зміст форми № 3 “Звіт про рух грошових коштів”, джерела інформації для її складання.
16. Структура і зміст форми № 4 “Звіт про власний капітал”. Джерела інформації для її складання.
17. Зміст, структура і порядок складання Декларації про прибуток підприємства.
18. Зміст, структури і порядок складання Податкової декларації з ПДВ.
19. Характеристика основних форм державної статистичної звітності промислових підприємств.

ПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ

1. Історія виникнення бухгалтерської звітності.
2. Мета, завдання, склад і структура звітності
3. Бухгалтерська звітність, її виникнення, значення та завдання.
4. Класифікація звітності.
5. Види звітності на сучасному етапі та взаємозв'язок між ними.
6. Нормативна база до складання звітності.
7. Порядок подання фінансової та податкової звітності.
8. Мета фінансової і податкової звітності та її користувачі.
9. Якісні характеристики фінансової та податкової звітності.
10. Принципи підготовки фінансової звітності.
11. Основні компоненти фінансової звітності.
12. Елементи фінансової звітності.
13. Загальні положення Стандарту бухгалтерського обліку “Баланс”.
14. Принципи побудови і структурування балансу.
15. Призначення Балансу та його структура.
16. Актив Балансу. Визначення і оцінка активів.
17. Класифікація активів.
18. Особливості оцінки і відображення у Балансі необоротних активів.
19. Пасив Балансу, його загальна характеристика.
20. Визначення, оцінка та класифікація статей Пасиву.
21. Визначення, оцінка та класифікація зобов'язань.
22. Особливості оцінки та відображення у Балансі довгострокових зобов'язань.
23. Склад поточних зобов'язань та їх подання у Балансі.
24. Загальна характеристика Звіту про фінансові результати.
25. Визначення та оцінка доходів і витрат у Звіті про фінансові результати.
26. Структура Звіту про фінансові результати.

27. Класифікація доходів і витрат у Звіті про фінансові результати.
28. Визначення чистого прибутку (збитку) звітного періоду у Звіті про фінансові результати.
29. Визначення економічних елементів операційних витрат у Звіті про фінансові результати.
30. Загальна характеристика Звіту про власний капітал.
31. Визначення, визнання, оцінка і функції власного капіталу.
32. Класифікація і складники власного капіталу.
33. Характеристика статей власного капіталу і порядок їх відображення у Балансі.
34. Структура і зміст статей Звіту про власний капітал.
35. Порядок складання Звіту про власний капітал.
36. Призначення Звіту про рух грошових коштів.
37. Послідовність складання Звіту про рух грошових коштів.
38. Структура Звіту про рух грошових коштів.
39. Подання інформації про рух грошових коштів у результаті операційної діяльності.
40. Визначення руху коштів внаслідок інвестиційної діяльності.
41. Визначення руху коштів внаслідок фінансової діяльності.
42. Призначення і склад приміток.
43. Розкриття інформації в примітках до Балансу про нематеріальні активи.
44. Розкриття інформації в примітках до Балансу про основні засоби.
45. Розкриття інформації в примітках до Балансу про фінансові інвестиції.
46. Розкриття інформації в примітках до Балансу про запаси.
47. Розкриття інформації в примітках до Балансу про дебіторську заборгованість.
48. Розкриття інформації в примітках до Балансу про зобов'язання.
49. Розкриття інформації про доходи в примітках до Звіту про фінансові результати.
50. Розкриття інформації про витрати в примітках до Звіту про фінансові результати.
51. Розкриття інформації про власний капітал у примітках до фінансових звітів.
52. Розкриття інформації про рух грошових коштів у примітках до фінансових звітів.
53. Звітність з податку на додану вартість.
54. Звітність з податку на прибуток.

55. Загальні положення Стандарту бухгалтерського обліку “Консолідована фінансова звітність”.
56. Порядок складання консолідованої фінансової звітності.
57. Фінансовий звіт суб’єкта малого підприємництва.
58. Консолідована фінансова звітність.
59. Зведена фінансова звітність.
60. Виправлення помилок і зміни у фінансових звітах.
61. Податкова система.
62. Прямі і непрямі податки.
63. Податки і збори з юридичних осіб.
64. Податки і збори з фізичних осіб.
65. Податкова накладна призначення і структура.
66. Книга обліку продажу товарів (робіт, послуг).
67. Книга обліку придбання товарів (робіт, послуг).
68. Вимоги до заповнення Декларації з ПДВ.
69. Форма Податкової Декларації з ПДВ.
70. Оподаткування прибутку підприємств (платники, об’єкт, ставки).
71. Розрахунок прибутку в податковому і бухгалтерському обліку.
72. Структура і зміст Звіту про фінансові результати.
73. Структура, зміст і порядок складання приміток до фінансового звіту підприємства.
74. Особливості складання фінансового звіту суб’єкта малого підприємництва.
75. Структура і зміст форми № 3 “Звіт про рух грошових коштів”, джерела інформації для її складання.
76. Основні положення складання Декларації про прибуток підприємств.
77. Звітність за валовими доходами.
78. Звітність за валовими витратами і амортизацією.
79. Податкове зобов’язання платника податку.
80. Нормативна база визначення єдиного податку.
81. Платники і ставка єдиного податку.
82. Податки і збори, що справляються з платників єдиного податку.
83. Загальна схема податкового обліку єдиного податку.
84. Ведення книги обліку доходів і витрат.
85. Звітність з єдиного податку.
86. Звітність акцизного збору.
87. Склад статистичної звітності, правила та періодичність її подання.

88. Статистична звітність за продукцією, її зміст, джерела інформації і порядок подання.
89. Статистична звітність за фінансами підприємства, її зміст, джерела, порядок надання.
90. Статистична звітність за зовнішньоторговельною діяльністю підприємства, її зміст, джерела і порядок подання.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. *Закон* України “Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні” від 16.07.99 № 996-XIV.
2. *Закон* України “Про оподаткування прибутку підприємств” від 22.05.97 № 283/97-ВР.
3. *Закон* України “Про податок на додану вартість” від 03.04.97 № 168/97-ВР.
4. *Про прибутковий* податок з громадян: Декрет Кабінету Міністрів України від 26.12.92. — 13–92 // ГК. — № 47/99. — С. 4.
5. *Виправлення помилок і змін у фінансових звітах*: Затв. наказом Міністерства фінансів України від 28.05.99 № 137.
6. *План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов’язань і господарських операцій підприємств і організацій*: Затв. наказом Міністерства фінансів України від 30.11.99 № 291.
7. *Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 “Загальні вимоги до фінансової звітності”*: Затв. наказом Міністерства фінансів України від 31.03.99 № 87.
8. *Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 2 “Баланс”*: Затв. наказом Міністерства фінансів України від 31.03.99 № 87.
9. *Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 3 “Звіт про фінансові результати”*: Затв. наказом Міністерства фінансів України від 31.03.99 № 87.
10. *Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 4 “Звіт про рух грошових коштів”*: Затв. наказом Міністерства фінансів України від 31.03.99 № 87.
11. *Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 5 “Звіт про власний капітал”*, затверджене наказом Міністерства фінансів України від 31.03.99 № 87.
12. *Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 6 “Виправлення помилок і змін у фінансових звітах”*: Затв. наказом Міністерства фінансів України від 28.05.99 № 137.

13. *Положення* (стандарт) бухгалтерського обліку 19 “Об’єднання підприємств” затверджене наказом Міністерства фінансів України від 28.05.99 № 137.
14. *Положення* (стандарт) бухгалтерського обліку 25 “Фінансовий звіт суб’єкта малого підприємництва”: Затв. наказом Міністерства фінансів України від 25.02.2000 № 39.
15. *Інструкція* про використання Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов’язань і господарських операцій підприємств і організацій: Затв. наказом Міністерства фінансів України від 30.11.99 № 291.
16. *Інструкція* про прибутковий податок з громадян // ГК. — № 47/99. — С. 13.
17. *Бланки* (форми) річного звіту.
18. *Національні стандарти бухгалтерського обліку.*
19. *Азаров М. А.* Про податки і збори населення України. — К., 2000.
20. *Бутинець Ф. Ф., Лебедзевич Я. В.* Податкова система України. — Житомир: ЖІТІ, 1999. — 384 с.
21. *Бутинець Ф. Ф., Малюга Н. М.* Бухгалтерський облік: облікова політика і план рахунків, стандарти і кореспонденція рахунків, звітність. — Житомир: ЖІТІ, 2001. — 512 с.
22. *Бухгалтерський облік і фінансова звітність в Україні / За ред. С. Ф. Голова.* — Дніпропетровськ: ТОВ “Баланс-клуб”, 2000. — 768 с.
23. *Горицкая Н. Г.* Бухгалтерский учет и финансовая отчетность в Украине с 2000 года. — К., 2000.
24. *Слісєєв А., Гірський М.* Перераховуємо прибутковий податок з громадян за 1999 рік // Дебет і кредит. — 2000. — № 6. — С. 2–6.
25. *Завгородній В.* Бухгалтерський облік в Україні. — К.: А. С. К., 1999. — 863 с.
26. *Макарець В. О.* Бухгалтерский и налоговый учет в торговле. — К., 2000. — 288 с.
27. *Малишкін О. І.* Податковий облік: ситуації та рішення: Посібник. — К.: Лібра, 1999. — 224 с.
28. *Панасюк В. М., Ковальчук Є. К., Бобрівець С. В.* Податковий облік: Навч. посіб. — Тернопіль: Карт-бланш, 2002. — 260 с.
29. *Федосов В.* Податкова система України: Підручник. — К., 1994.
30. *Федосов В., Сутормін В.* Держава, податки, бізнес: Підручник.
31. *Фінансова звітність за національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку: Практ. посіб.* — К.: Лібра, 1999. — 336 с.

ЗМІСТ

Пояснювальна записка	3
Навчально-тематичний план вивчення дисципліни “Організація бухгалтерської та податкової звітності”	4
Програмний матеріал до вивчення дисципліни “Організація бухгалтерської та податкової звітності”	4
Вказівки до виконання контрольної роботи	8
Завдання для контрольних робіт	9
Питання для самоконтролю	10
Список рекомендованої літератури.....	13

Відповідальний за випуск
Редактор
Комп’ютерне верстання

Н. В. Медведєва
Л. О. Аврамчук
Т. Г. Замура

МАУП

Зам. № ВКЦ-1624

Міжрегіональна Академія управління персоналом (МАУП)
03039 Київ-39, вул. Фрометівська, 2, МАУП